

ES PILIEČIŲ TEISĖS ŠKOTIJOJE

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė Studijuoti

Šiame informaciniame biuletenyje pateikiama trumpa santrauka apie jus, kaip **ES piliečio**, teisę studijuoti Škotijoje. Šiame informaciniame biuletenyje teigiama, kad "ES piliečius" sudaro ES valstybių narių piliečiai, taip pat EEE valstybių (Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino) ir Šveicarijos piliečiai.

Šiame informaciniame biuletenyje taip pat pateikiama informacija apie jūsų **šeimų narių** teises. "Šeimų narys" - tai asmuo, kuris yra jūsų šeimos narys, o ne ES pilietis ir kurio teisė gyventi Jungtinėje Karalystėje pagal ES įstatymus įgijama iš santykių su jumis ir jūsų ES pilietybės.¹

Šiame informaciniame biuletenyje pateikiama informacija apie jūsų teises dabar (**Brexito pereinamoju laikotarpiu**), taip pat pasibaigus pereinamajam laikotarpiui. Pereinamasis laikotarpis turėtų baigtis 2020 m. gruodžio 31 d., tačiau ši data gali keistis, jei pereinamasis laikotarpis bus pratęstas.

ES piliečiai pagal ES įstatymus turi teisę gyventi Škotijoje pereinamoju "Brexitu" laikotarpiu. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, ES įstatymai nebebus taikomi. ES piliečiai ir jų šeimos nariai, norintys pasilikti Škotijoje pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, turi pateikti prašymą pagal "EU Settlement Scheme" [ES Apgyvendinimo Schemą] dėl **Settled Status [Nuolatinio Gyventojų Statuso]** (neterminuoto leidimo pasilikti) arba **Pre-Settled Status [Nenuolatinio Gyventojų Statuso]** (ribojamo leidimo pasilikti 5 metus) iki 2021 m. birželio 30 d.

Ar turiu teisę studijuoti Škotijoje?

Pradinės ir Vidurinės Mokyklos

Visi ES Piliečiai

Visi Škotijoje gyvenantys mokyklinio amžiaus vaikai (dažniausiai nuo 4.5 iki 16 metų amžiaus) turi teisę į išsilavinimą.

Tėvai yra teisiškai atsakingi už tai, kad jų vaikai būtų išsilavinę ir paprastai vykdo šią pareigą leisdami savo vaiką į mokyklą. Kiekvienas vaikas turi teisę į nemokamą vietą pradinėje ar vidurinėje mokykloje. Kai kurie tėvai pasirenka atlikti šią pareigą leisdami vaikus į nepriklausomą mokyklą ar ugdant juos namuose.

Mokyklos yra valdomos vietinių savivaldybių – jei turite klausimų apie jūsų vaiko teisę į nemokamą vietą vietinėje mokykloje, kreipkitės patarimo ir informacijos į savo vietinę savivaldybę.

Aukštesnysis ir Aukštasis Išsilavinimas

ES piliečiai (neturintys Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų Statuso)

Jūs turite teisę studijuoti Škotijoje kaip ES pilietis, jei:

- ▶ Jūs lankote
  - ◇ Privačią mokyklą
  - ◇ Valstybinę ar privačią kolegiją
  - ◇ Universitetą
  - ◇ Profesinį mokymą arba
- ▶ Jūs turite "pakankamų išteklių" padengti savo studijų ir pragyvenimo išlaidas, arba
- ▶ Jūs turite "visapusišką sveikatos draudimą"

1. "Šeimų nariais" gali būti laikomi: jūsų sutuoktinis ar civilinis partneris, jūsų vaikai, anūikai ir provaikai iki 21 metų amžiaus, jūsų išlaikomi tėvai, seneliai ir proseneliai, kai kurie nesusituokę partneriai ir kiti išlaikomi giminaičiai. (Išdavus "Home Office" [Namų Biurui] "išplėstinės šeimos nario" registracijos pažymėjimą).

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė Studijuoti

ES Piliečiai turintys Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų

Jūs turite teisę pateikti prašymą studijuoti bet kurioje Škotijos akademineje įstaigoje, neatsižvelgiant į tai, ar turite "pakankamų išteklių" ar "visapusišką sveikatos draudimą".

Kiek man kainuos studijuoti čia?

Ar galiu gauti studentų paskolas?

Jums gali būti suteikta teisė studijuoti aukštesniojo ar aukštojo mokslo lygiu Škotijoje. Tačiau apsvarstykite, ar galite finansiškai sau leisti pradėti studijuoti čia ir tęsti studijas toliau. Tai gali priklausyti nuo to, ar jūs turite teisę į "home fees" [namų mokesčių] statusą (nemokamą išsilavinimą) ir (arba) studentų paskolų schemas.

'Home Fees Status' [Namų Mokesčių Statusas]

Norėdami gauti "namų mokesčių" statusą (nemokamą mokslą) aukštesniajame ar aukštajame moksle, jūs privalote būti:

- ▶ ES valstybės narės pilietis ir
- ▶ Pragyvenęs Europos Sąjungoje 3 metus prieš pat pradėdami jūsų studijas

Škotijos Vyriausybė paskelbė, kad ES valstybių narių piliečiams, stojantiems į aukštojo mokslo bakalauro laipsnį 2018-2019 m., 2019-2020 m. ir 2020-2021 m., bus suteiktas "namų mokesčių" statusas (nemokamas mokslas) viso jų kurso metu. Tai taip pat bus taikoma kai kuriems EEE piliečiams. Norėdami gauti daugiau informacijos, apsilankykite www.saas.gov.uk

SAAS Studentų Parama

Kai kurie ES valstybių narių piliečiai, studijuojantys

aukštojo mokslo kursą, gali gauti paramą studentams iš "SAAS" [Studentų Apdovanojimo Agentūros Škotijoje]. Norėdami gauti daugiau informacijos, apsilankykite www.saas.gov.uk

Kaip aš galiu įrodyti savo teisę?

Pradinės ir Vidurinės Mokyklos

Paprastai vaikams yra suteikiama vieta vietinėje mokykloje. Jūs galite užregistruoti savo vaiką į pradinę ar vidurinę mokyklą pateikdami prašymą vietinei savivaldybei. Jūs turite pateikti savo vaiko asmens tapatybės ir jūsų gyvenamosios vietos įrodymą.

Aukštesnysis ir Aukštasis Išsilavinimas

Jūs galite įrodyti savo teisę studijuoti pateikdami galiojantį ES pasą ar valstybinę asmens tapatybės kortelę. Norint atitikti nustatytus kriterijus ir įgyti "namų mokesčių" statusą bei gauti studentų paskolas, jums gali reikėti pateikti gyvenamosios vietos įrodymą.

Ar mano teisės keičiasi pasibaigus pereinamajam "Brexit" laikotarpui?

Jūsų vaiko teisė į mokyklinį ugdymą po "Brexit" pereinamojo laikotarpio nesikeis, jei ir toliau gyvensite Škotijoje.

Škotijos Vyriausybė paskelbė, kad ir toliau suteiks paramą ES studentams, studijuojantiems bakalauro aukštojo mokslo laipsnį, taikant "namų mokesčių" (nemokamą mokslą) viso jų studijų kurso metu. Škotijos Vyriausybė taip pat teigė, kad po "Brexit" pereinamojo laikotarpio toliau sieks pritraukti studentus iš ES į Škotiją.

Kur galiu gauti daugiau pagalbos ar konsultacijos?

Jeigu turite klausimų apie jūsų teisę studijuoti Škotijoje, jūsų tinkamumą studentų paskoloms, arba, jei manote, kad buvote diskriminuojami suteikiant galimybę mokytis, galite kreiptis pagalbos ir konsultacijos čia:

Pradinis ir Vidurinis Išsilavinimas:

- ▶ **Parentzone Scotland [Tėvų Zona Škotijoje]**
Pasirenkant Mokyklą:
<https://education.gov.scot/parentzone/my-school/choosing-a-school/local-state-school/>
- ▶ **Scottish Government [Škotijos Vyriausybė]**
Jūsų Vaiko Registracija į Mokyklą:
<https://www.mygov.scot/register-your-child-for-a-school/>
- ▶ **Citizens Advice Scotland [Piliečių Patarimai Škotijoje]:**
<https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/family/education/school-and-pre-school-education-s/education-choices-from-5-to-16-s/>

Aukštesnysis ir Aukštasis Mokslas:

- ▶ Pasirinkta Kolegija ar Universitetas, kuriame norite studijuoti
- ▶ **UKCISA Scotland [Jungtinės Karalystės Tarptautinių Studentų Reikalų Taryba Škotijoje]:**
<https://www.ukcisa.org.uk/information--advice/fees-and-money/scotland-fee-status>
- ▶ **Student Awards Agency for Scotland (SAAS) [Studentų Apdovanojimo Agentūra Škotijoje]**
Gairės dėl Rezidencijos:
<https://www.saas.gov.uk/files/288/saas-exceptions-to-the-general-residence-conditions.pdf>
- ▶ **Scottish Government [Škotijos Vyriausybė]**
Brexitas ir Išsilavinimas:
<https://www.mygov.scot/brexit-education/>

Paskutinį kartą atnaujinta 2020 m. Birželio 1 d.